

Investicijų projekto rengimo reikalavimai

08.1.1-CPVA-K-429 PRIEMONĖ "PASLAUGŲ CENTRAI VAIKAMS"

Rūta Carik

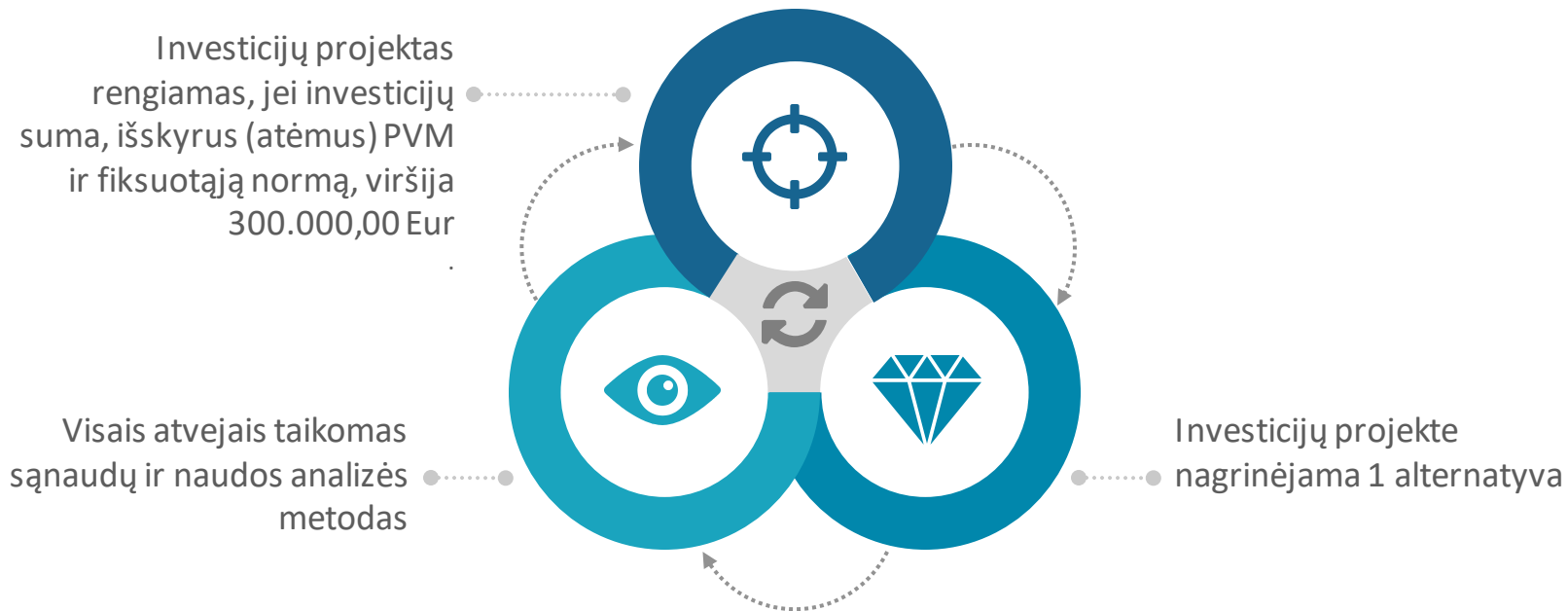

Kuriame
Lietuvos ateitį

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmy programa

PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO REIKALAVIMAI

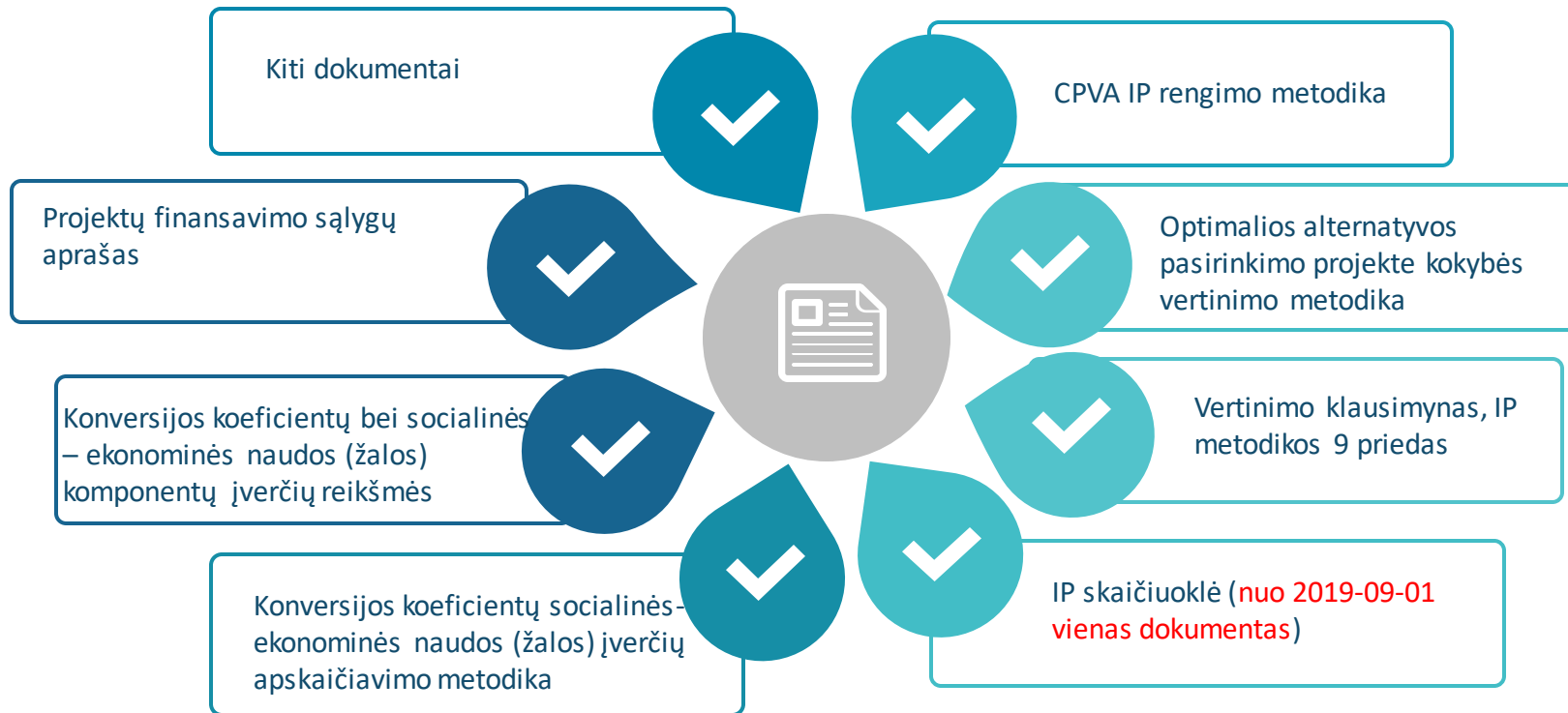
Aprašo 49.5. p.

Pagrindiniai dokumentai

<http://ppplietuva.lt/lt/metodikos-ir-leidiniai>

<http://www.esinvesticijos.lt/>

REIKALAVIMAI INFORMACIJOS ŠALTINIAMS

Pagal IP rengimo metodiką

PATIKIMUMAS

- ✓ Prielaidas pagrįskite tyrimų/analizių rezultatais;
- ✓ Naudokite oficialius informacijos šaltinius;
- ✓ Pateikite nuorodas į info šaltinius.

AKTUALUMAS

- ✓ Poreikis grindžiamas 1 metų duomenimis;
- ✓ Tendencijos – 5 metų laikotarpio duomenimis;
- ✓ Paklausa – makroekonominėmis tendencijomis.

VIENAREIKŠMIŠKUMAS

- ✓ Naudojami teiginiai, aiškiai atskleidžiantys požiūrį ir nuostatas;
- ✓ Informacija nuosekli, neprieštarauja viena kitai.

INVESTICIJŲ PROJEKTO TURINYS

Pagal IP rengimo metodiką

1

PASLAUGOS KONTEKSTAS

Aprašomas paslaugų, kurių gerinimui rengiamas IP, kontekstas ir jų poreikis

2

PROJEKTO TURINYS

Nurodomi pagrindiniai projekto turinio elementai

3

GALIMYBĖS IR ALTERNATYVOS

Atliekama projekto galimybių ir alternatyvų analizė.

4

FINANSINĖ ANALIZĖ

Taikant pinigų srautų metodą apskaičiuojami finansiniai rodikliai

5

EKONOMINĖ ANALIZĖ

Naudojant ekonominius pinigų srautus apskaičiuojami ekonominiai rodikliai ir pasirenkama alternatyva

6

JAUTRUMAS IR RIZIKOS

Įvertinami rizikos veiksniai ir pasirengiamas jų valdymo planas

7

PROJEKTO VYKDYMAS

Aprašomas detalus pasirinktos projekto alternatyvos įgyvendinimo planas

Aptarsime tik tas IP dalis, kurių rengimui daro įtaką Aprašo reikalavimai

IP I skyrius „Paslaugos kontekstas“

PASLAUGOS KONTEKSTAS

Investicijų projekto 1 skyrius

**PASLAUGOS PASIŪLA
IR PAKLAUSA**

TEISINĖ APLINKA

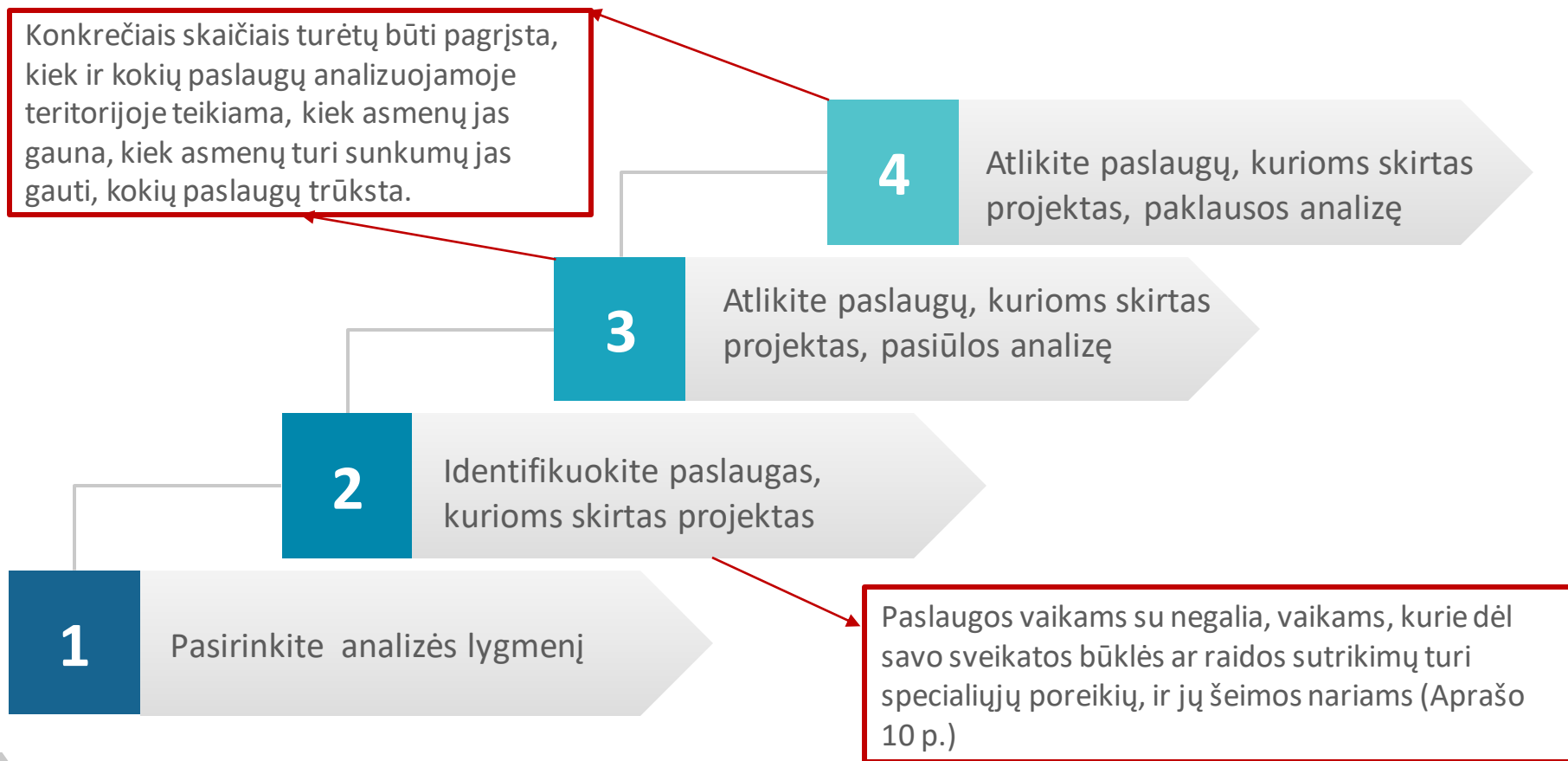

**SPRENDŽIAMOS
PROBLEMOS**

APRAŠYKITE PASLAUGOS PASIŪLĄ IR PAKLAUSĄ

Konkrečiais skaičiais turėtų būti pagrįsta, kiek ir kokių paslaugų analizuojamoje teritorijoje teikiama, kiek asmenų jas gauna, kiek asmenų turi sunkumų jas gauti, kokių paslaugų trūksta.

IDENTIFIKUOTOS PROBLEMOS

- **Susijusios su teikiamų paslaugų trūkumu** (pvz., esamų paslaugas teikiančių įstaigų, specialistų jose trūkumas, nepatogus geografinis išdėstymas ir pan.);
- **Susijusios su numatoma teikti paslauga** (pvz., neužtikrinama paslaugų kokybė, neteikiama vartotojų poreikius atitinkanti paslauga).

NURODYTOS PROBLEMŲ PRIEŽASTYS

- turi kilti iš pasiūlos/paklausos analizės rezultatų, vartotojų poreikių.

Sprendžiamos problemos

Visų su paslaugos teikimu susijusių problemų identifikavimas

SAŠAJA SU PASLAUGA

- Nėra teikiama rinkoje arba per didelė kaina;
- Nepatenkinama kokybė;
- Nėra užtikrinta apimtis;
- Nepakankamas efektyvumas.

PROBLEMŲ ATSIKADIMO PRIEŽASTYS IR PASEKMĖS

Turi kilti iš pasiūlos / paklausos analizės rezultatų, vartotojų poreikių, teisinių apribojimų paslaugai teikti ir pan.

PROBLEMŲ SPRENDIMO ANALOGIJOS

Jei turima žinių, kad analogiška problema jau buvo išspręsta kituose regionuose, savivaldybėje ir pan., trumpai aprašoma ir pristatomi taikyti sprendimo būdai.

Klaida: Problema nukreipta ne į paslaugą, o į objektą (pvz. nenaudojamas pastatas)

PASLAUGOS PASIŪLA

1. Esminės paslaugos charakteristikos (pvz., paslaugos suteikimo laikas, paslaugų per valandą kiekis, vienos suteiktos paslaugos savikaina, paslaugos prieinamumo laikas, ar paslaugos teikimą riboja sezoniškumas ir pan.)
2. Kiti paslaugos teikėjai
3. Ar paslaugą galima įsigyti rinkoje
4. Disponuojamo turto apžvalga
5. Rinkos apžvalga

PASLAUGOS PAKLAUSA

1. Paslaugos vartotojų skaičius ir poreikiai apibrėžtoje teritorijoje ar pasirinktame analizės lygmenyje
2. Praeities tendencijų analizė (5 m.) ir ilgalaikės prognozės (15-30 m.)
3. Makroekonominių, socialinių ir kitų veiksnių, galinčių daryti įtaką paklausai, nustatymas
4. Paklausos palyginimas

IP II skyrius „Projekto turinys“

PROJEKTO TURINYS

Investicijų projekto 2 skyrius

2.1

Projekto tikslas ir
uždaviniai

2.2

Sąsajos su
kitais projektais

2.3

Tikslinės grupės

2.4

Projekto
organizacija

2.5

Siekiami
rezultatai

2.1

Projekto tikslas
ir uždaviniai

Tikslas

- Atskleidžia pagrindinę projekto idėją
- Užtikrina problemos sprendimą
- Prisideda prie priemonės Nr. 08.1.1-CPVA-K-429 tikslo įgyvendinimo

Pavyzdys

Gerinti kompleksiškai ir individualizuotai teikiamų paslaugų vaikams su negalia ir jų šeimos nariams prieinamumą Vakarų Lietuvoje

Uždaviniai

- Prisideda prie Aprašo remiamos veiklos įgyvendinimo
- Atsako į klausimą „Ką reikia padaryti, kad pasiekčiau tikslą“?
- Rekomenduojama suplanuoti vieną uždavinį

Pavyzdys

Įsteigti/išplėsti X paslaugų centrą vaikams Y mieste

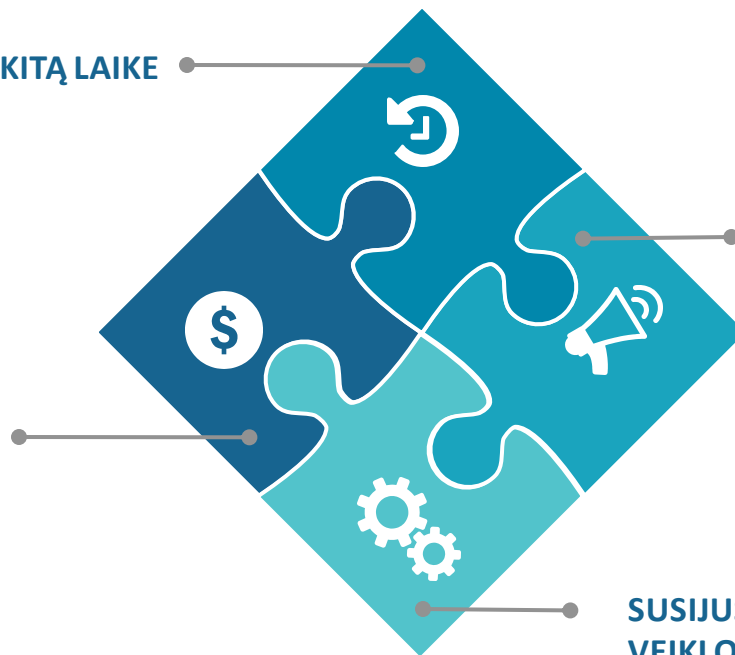
2.2

Projekto sąsajos
su kitais
projektais

, kurie susiję su rengiamu projektu

KAIP PAPILDO VIENAS KITĄ LAIKE

DVIGUBO
FINANSAVIMO
RIZIKA

SĄSAJOS TIPAS
- Priežastinis
- Papildomasis

SUSIJUSIOS
VEIKLOS IR
REZULTATAI

2.3

Tikslinės
grupės

2 PROJEKTO TIKSLINIŲ GRUPIŲ TIPAI:

- vaikai, kuriems yra nustatytas neįgalumo lygis,
- vaikai, kurie dėl savo sveikatos būklės ar raidos sutrikimų turi specialiųjų poreikių,
- jų šeimos nariai.

KIEKVIENAS TIKSLINĖS GRUPĖS TIPAS TURI BŪTI:

- Detaliai aprašytas, aiškiai nurodant jo dydį;
- Esant poreikiui (kai paslaugos orientuotos į tam tikrus segmentus), TG sugrupuotos pagal požymius (pvz., pagal amžių, gyvenamąją ir pan.);
- Pagrįstas pasiūlos-paklausos analizės rezultatais.

2.4

Projekto
organizacija

PROJEKTO PAREIŠKĖJAS

PROJEKTO PARTNERIS (jei taikoma). Bendradarbiavimo pagrindimas

2.5

Siekiami
rezultatai

SIEKIAMI REZULTATAI PASLAUGOS ATŽVILGIU:

- Nurodoma, kaip pasikeis paslaugos teikimas įgyvendinus projektą;
- Paslaugos pokytis turi užtikrinti sukurtas naujas vietas įstaigose tikslinei grupei;
- Paslaugos pokyčiui įvertinti nurodomi kiekybiniai ir kokybiniai rodikliai (*pvz., teikiamos kokybiškos kompleksinės paslaugos vienoje vietoje, sukurta 30 naujų vietų paslaugų gavėjams, per metus suteikta X skaičius paslaugų*).

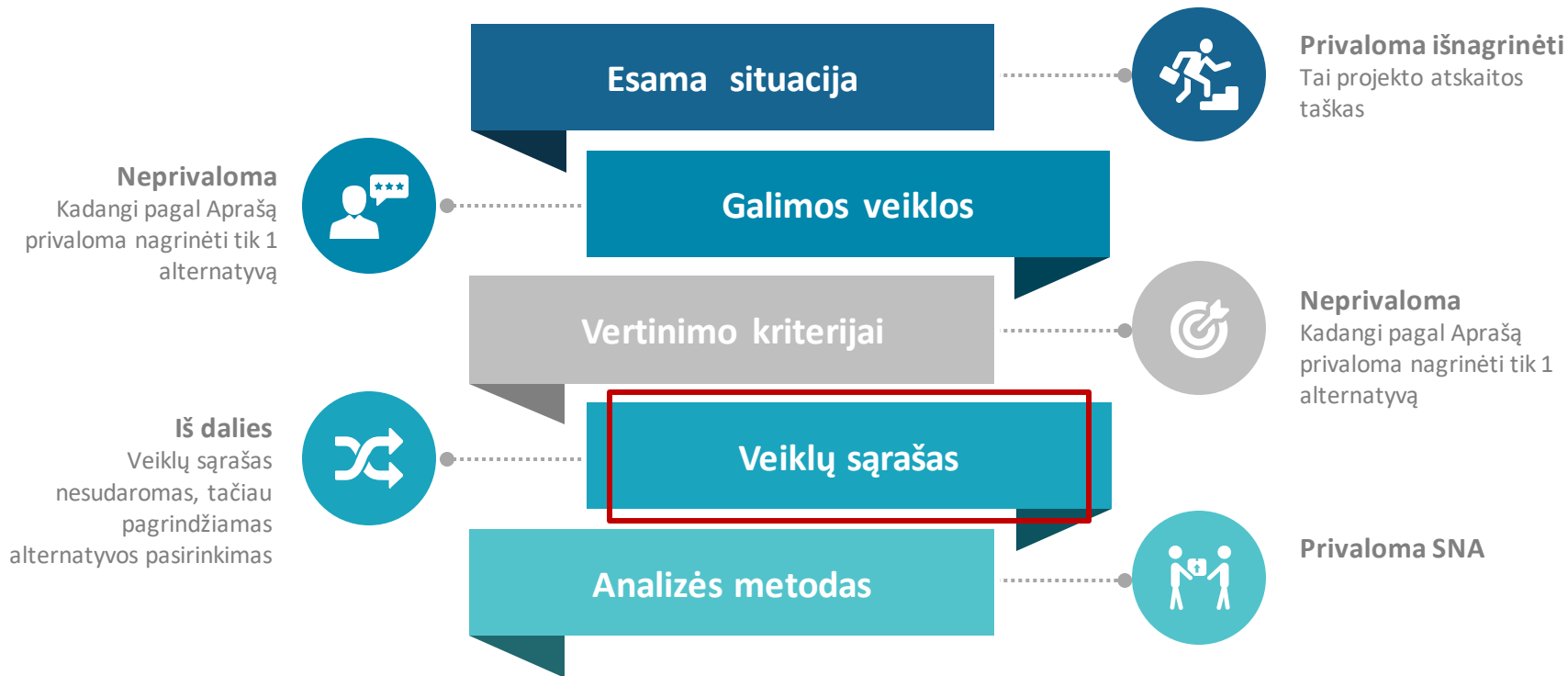
PROJEKTO POVEIKIS :

- Tikslinėms grupėms;
- Trečiosioms šalims/išorinei aplinkai;
- Pagal tai pasirinksite naudos komponentus, naudojamus ekonominėje analizėje.

IP III skyrius „Galimybės ir alternatyvos“

GALIMYBĖS IR ALTERNATYVOS

Investicijų projekto 3 skyrius

Esama situacija

PASLAUGOS TEIKIMAS ĮPRASTAI:

1. Kas būtų, jei projekto organizacija tęstų veiklą kaip įprasta:

1.1. Paslaugos teikimas (gavėjų sk. per metus, paslaugos suteikimo trukmė ir t.t.)

1.2. Finansiniai srautai.

Alternatyvų analizė

01 Projekto investicijų vertė >15 mln. Eur
Rekomenduojama sudaryti „ilgąjį“ veiklų sąrašą

02 Projekto investicijų vertė >300 tūkst. Eur
Alternatyvų sąrašas sudaromas pagal IP metodikos 4 priedą

03 Projekto investicijų vertė <300 tūkst. Eur
Gali būti analizuojama tik viena projekto įgyvendinimo alternatyva

The diagram consists of a horizontal teal bar. A red rectangular box highlights a portion of this bar, containing the text 'Veiklų sąrašas'. A dark blue arrow points downwards from the bottom center of this red box to the text block below.

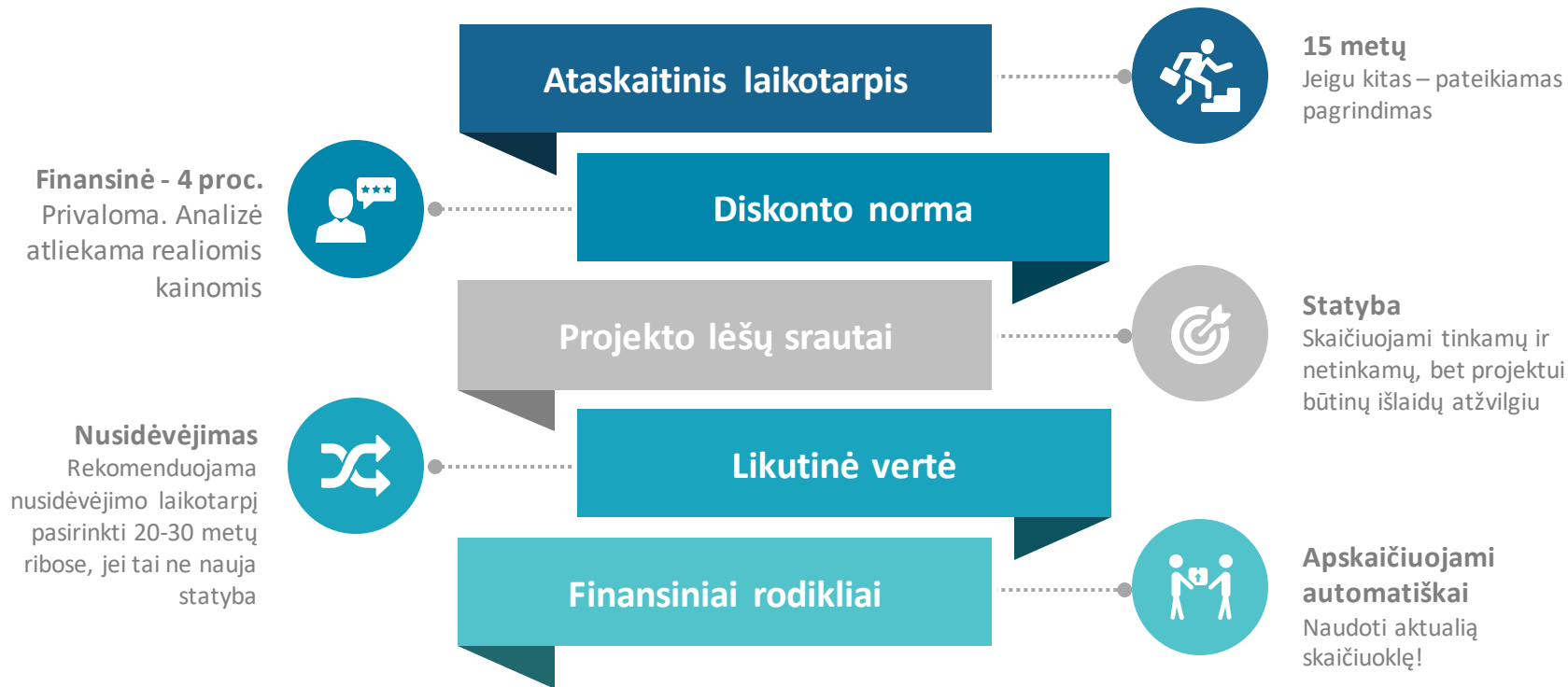
Veiklų sąrašas

PAGRINDŽIAMOS INVESTICIJOS
OBJEKTO
PRITAIKYMU
(STATYBA/REKONSTRUKCIJA/RE
MONTAS)

IP IV skyrius „Finansinė analizė“

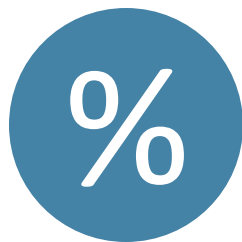
FINANSINĖ ANALIZĖ

Investicijų projekto 4 skyrius

Finansinė diskonto norma

Diskontavimas - dabartinės būsimųjų pinigų
srautų vertės apskaičiavimo būdas

Finansinėje
analizėje taikoma 4
proc. diskonto
norma

Investicijų projektuose finansinė diskonto norma žymima **FDN**.

Įveskite numatomo įgyvendinti projekto pavadinimą

JŪSŲ

Pildymo data

Pasirinkite analizės metodą

Sąnaudų naudos analizė

Nurodykite projekto ataskaitinio laikotarpio trukmę (metais) ir projekto
įgyvendinimo būdą

15

Nurodykite, per kiek metų numatote atlikti projekto investicijas

2

Nurodykite projekto veiklų įgyvendinimo pradžios datą

2019-01-02

Esant poreikiui, patikslinkite taikomą realią finansinę diskonto normą

4.00%

Esant poreikiui, patikslinkite taikomus PVM tarifus ir pažymėkite
varnelę, jeigu PVM negalite įtraukti į atskaitą ir susigrąžinti

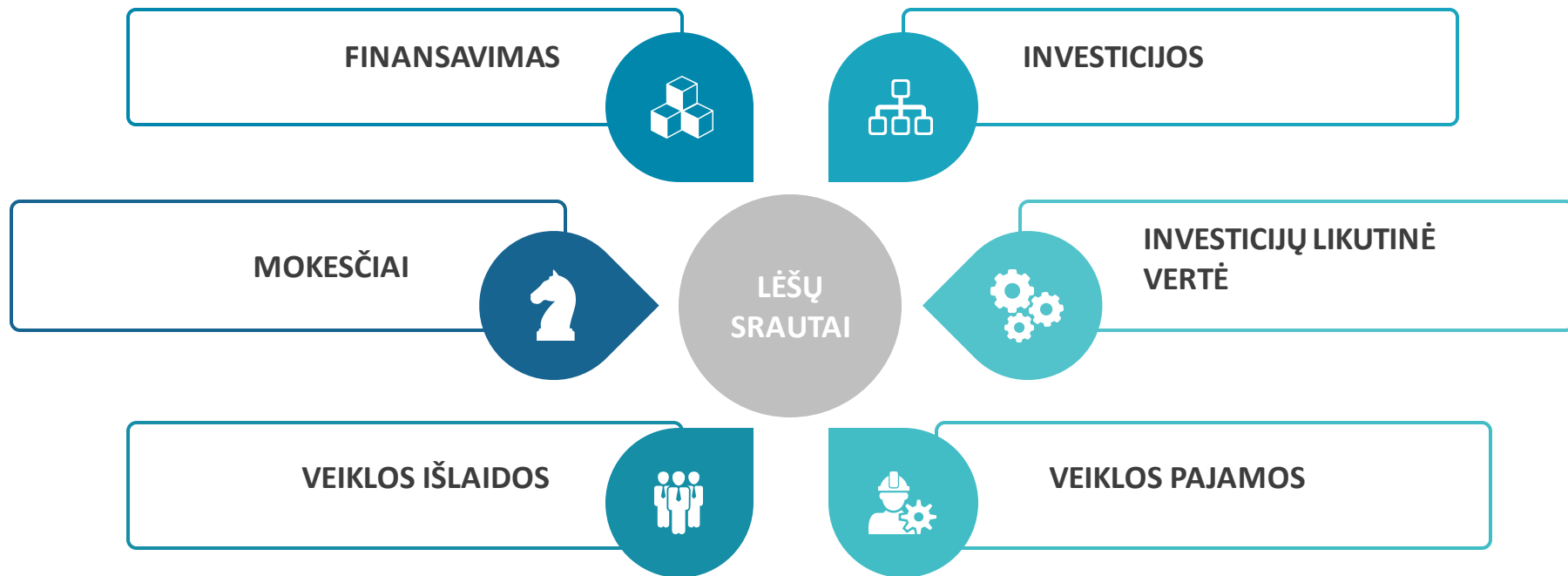
Esant poreikiui, patikslinkite taikomą socialinę diskonto normą

5.00%

Esant poreikiui, patikslinkite taikomą indeksą realių pinigų srautų
konvertavimui į nominalius

2.00%

Finansiniai projekto lėšų srautai

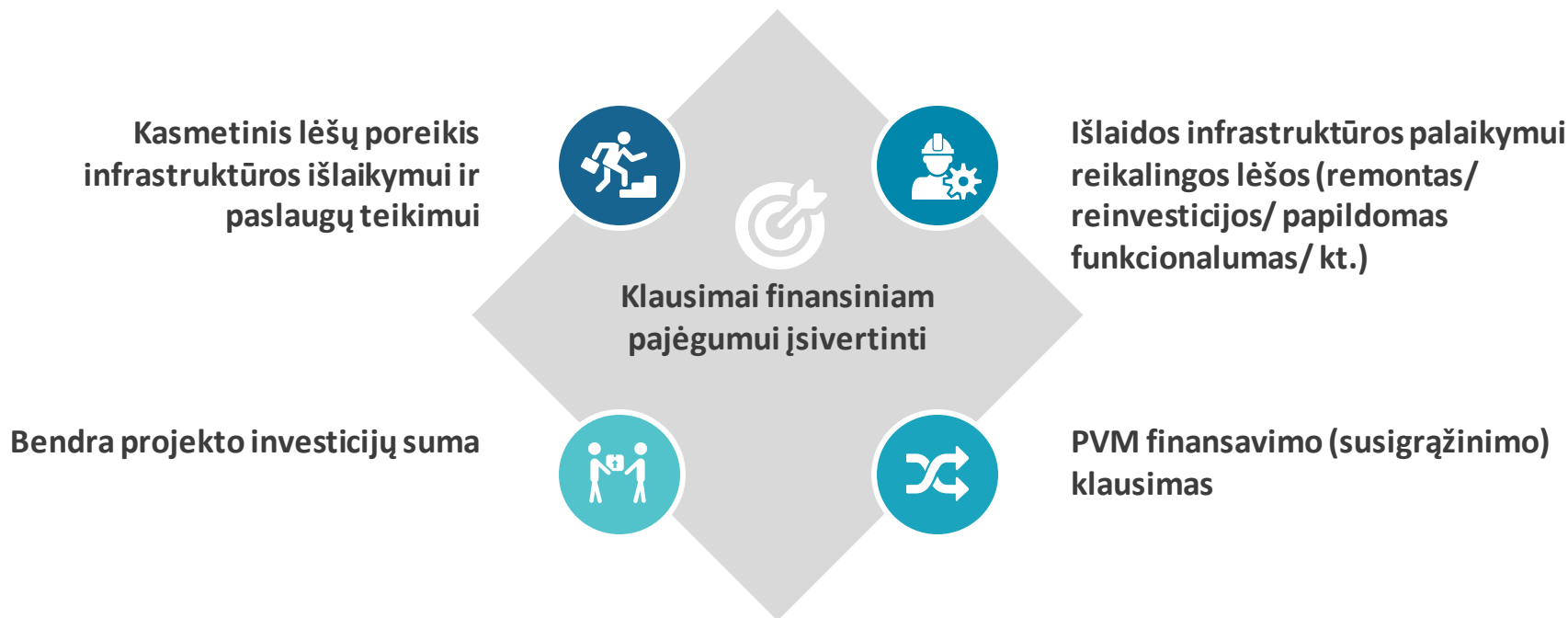
Investicijos ir likutinė vertė

		Projekto ataskaitinis laikotarpis				
		0	1	2	...	N
A.1.	Žemė					
A.2.	Nekilnojamasis turtas					
A.3.	Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai					
A.4.	Įranga, įrenginiai ir kitas ilgalaikis turtas					
A.5.	Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos su investicijomis į ilgalaikį turtą (A.1.-A.4.) susijusios paslaugos					
A.6.	Projekto administravimas ir vykdymas					
A.7.	Kitos paslaugos ir išlaidos					
A.8.	Reinvesticijos					
B.	Investicijų likutinė vertė					

Projekto pajamos ir išlaidos

		Projekto ataskaitinis laikotarpis				
		0	1	2	...	N
C.	Veiklos pajamos, iš viso					
C.1.	Prekių pardavimo pajamos					
C.2.	Paslaugų suteikimo pajamos					
C.3.	Finansinės ir investicinės veiklos bei kitos pajamos					
D.	Veiklos ir finansinės išlaidos, iš viso					
D.1.	Veiklos išlaidos					
D.1.1.	Žaliavos					
D.1.2.	Darbo užmokesčio išlaidos					
D.1.3.	Elektros energijos išlaidos					
D.1.4.	Šildymo (išskyrus elektrą) išlaidos					
D.1.5.	Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos					
D.1.6.	Kitos išlaidos					
D.2.	Gautų paskolų (G.3.1.) palūkanos					
E.	Mokesčiai (+ neigiama įtaka; - teigiama įtaka biudžeto lėšų srautams)					
E.1.	Bendra importo/pirkimo PVM suma					
E.2.	Bendra pardavimo PVM suma					
E.3.	Bendra kitų mokėtinų netiesioginių mokesčių suma					
F.	Grynosios veiklos pajamos					

Projekto finansavimas

Finansinės analizės rezultatai

Kai analizė atliekama SNA metodu:

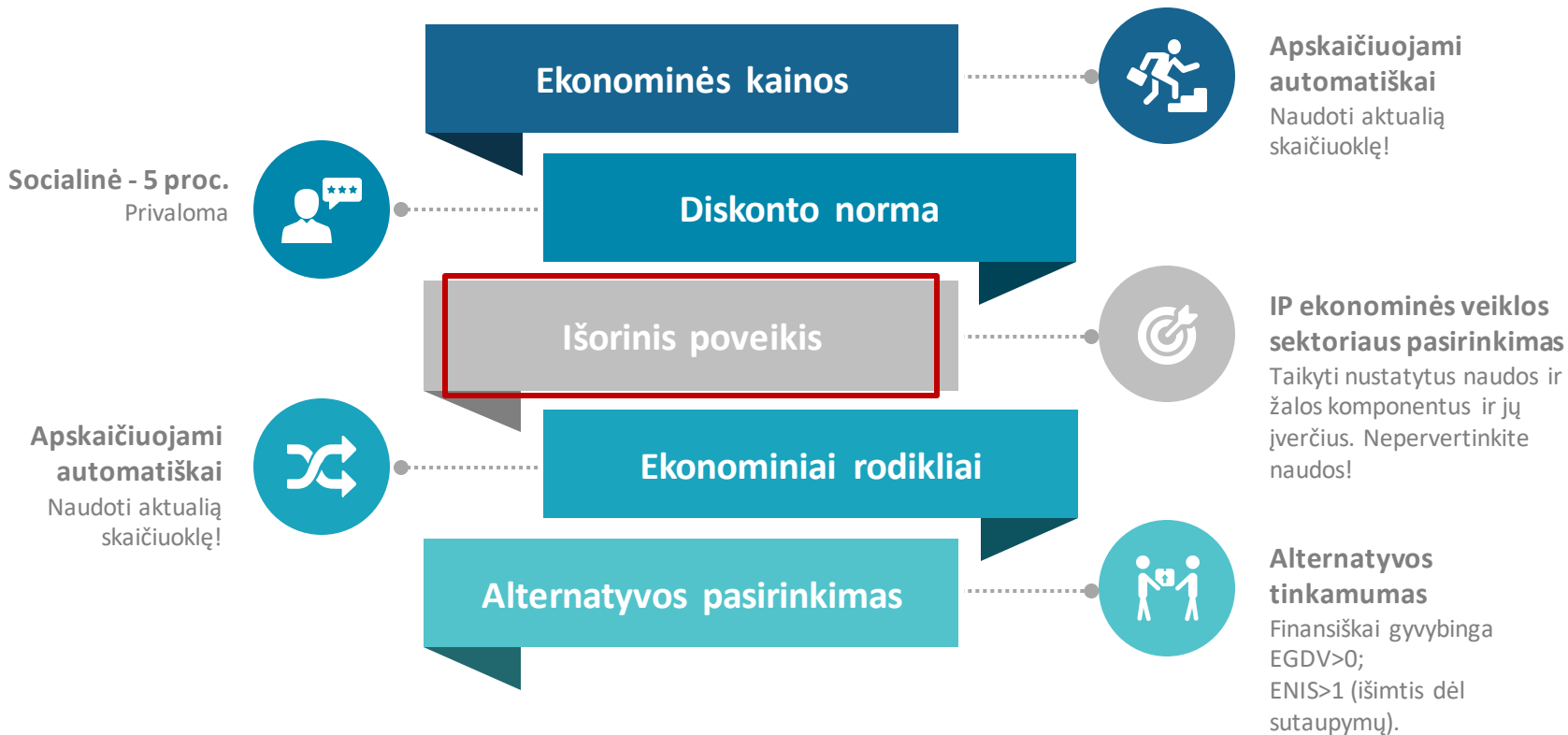
		Projekto ataskaitinis laikotarpis				
		0	1	2	...	N
A.	Visos investicijos					
B.	Investicijų likutinė vertė					
C.	Veiklos pajamos, iš viso					
D.1.	Veiklos išlaidos					
<i>Investicijų rodiklių apskaičiavimui taikomas šis grynasis pinigų srautas -(A.)+(B.)+(C.)-(D.1.)</i>						
<u>FGDV(I)</u>						
<u>FVGN(I)</u>						
<u>FNIS</u> <i>Apskaičiavimui naudojama šie diskontuoti srautai:</i> <div style="text-align: right;"> (C.) <hr/> (A.) – (B.) + (D.1.) </div>						

IP V skyrius „Ekonominė analizė“

Analizuojami projekto ekonominiai pinigų srautai

EKONOMINĖ ANALIZĖ

Investicijų projekto 5 skyrius

Ekonominės naudos/žalos ir išorinio poveikio apskaičiavimo principai

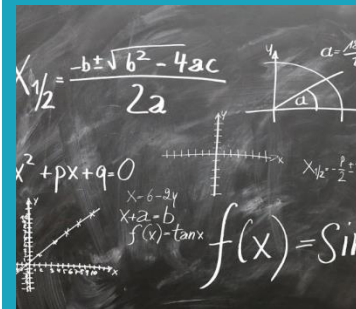

Ką vertiname? Kokį poveikį?

Visuomenės gerovės pokytį

Kaip vertiname?

Pagal mokslinių tyrimų duomenis, statistinę informaciją

Pateikiame skaičiavimo pagrindimą/įvertinimą

Visos prielaidos matomos skaičiavimuose

Socialinės apsaugos sektoriaus naudos komponentai

I

Padidėjęs priežiūros
paslaugų prieinamumas

Įvėrčių reikšmės:

- Išvengtų priežiūros sąnaudų įvėrcio reikšmė (išvengtos darbo užmokesčio sąnaudos) lygi 426,14 Eur per mėnesį;
- Išvengtų priežiūros sąnaudų įvėrcio reikšmė (privačių globos namų atveju) lygi 624,93 Eur per mėnesį.

Sveikatos apsaugos sektoriaus naudos komponentai

I

Pasiryžimas sumokėti už
padidėjusį paslaugų
prieinamumą

Įverčių reikšmės:

- Nauda skaičiuojama kaip skirtumas tarp išlaidų, kurios būtų patirtos naudojantis privačių tiekėjų paslaugomis, ir išlaidų, kurios būtų patiriamos įgyvendinus projektą. Jei aktualioje vietovėje nėra alternatyvių paslaugų teikėjų, tuomet nauda vertinama kaip paslaugos projektu sukurtoje infrastruktūroje ribinės sąnaudos, t. y. pilna (be subsidijos) paslaugos kaina klientui

Sveikatos apsaugos sektoriaus naudos komponentai

II

Laiko ir piniginių
sąnaudų, patiriamų
siekiant gauti paslaugas,
sumažėjimas (darbo ir
nedarbo laiko vertė)

Įverčių reikšmės:

- Darbo laiko vertė yra lygi 8,22 Eur/val.
- Nedarbo laiko vertė yra lygi 3,29 Eur/val.
- TPES=0,21 Eur/km

Švietimo sektoriaus naudos komponentai

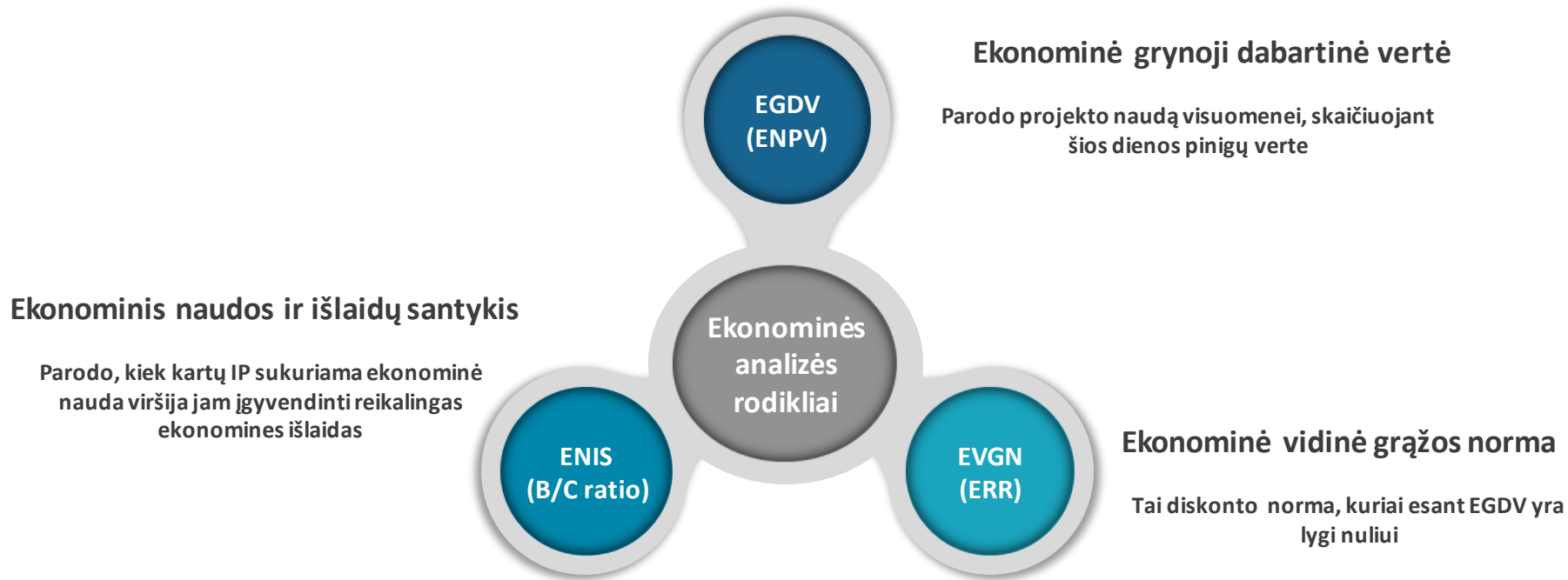
I

Pasiryžimas sumokėti už
padidėjusį neformaliojo
švietimo paslaugų
prieinamumą ir
pagerėjusią kokybę

Įverčių reikšmės:

- Išvengtos auklės samdymo sąnaudos – 2,8 Eur/val.
- Išvengtos to pačios, tačiau rinkoje brangesnės paslaugos gavimo sąnaudos
- Galimas vertinimas TPES metodu (žr. Konversijos koeficientų apskaičiavimo ir išorinio socialinio-ekonominio poveikio (naudos/žalos) vertinimo metodikos 185 psl.)

Ekonominės analizės rodikliai

Ekonominės analizės rodiklių vertinimas

$$\text{EGDV} > 0$$

(pagrindinis viešojo sektoriaus apsisprendimą
investuoti lemiantis rodiklis)

$$\text{EVGN} > \text{diskonto norma}$$

(papildomas rodiklis, naudojamas kai EGDV
reikšmės labai artimos)

$$\text{ENIS} > 1$$

(visais atvejais)

STRUKTŪRINIŲ IR INVESTICIJŲ
FONDŲ PROGRAMOS SOCIALINĖS
APSAUGOS PROJEKTŲ SKYRIUS

